

نامه بایسنغر، شماره نخست، ۱۳۹۸ خورشیدی

بخش چهارم؛ عرضه داشت

(گزارش کاری مؤسسه پژوهشی بایسنغر)

کلیله و دمنه، کتابت شمس الدین بایسنغری، ۸۳۳ق، شماره ۲۲، ۱۰۲۲R، خزینه اوقاف توقیفسوسرای، استانبول، ترکیه.

گزارش‌های کاری مؤسسه پژوهشی بایسنغر

مؤسسه پژوهشی بایسنغر در سال گذشته جز سهم‌گیری در مرمت بنای ایوان برناباد، با هم‌کاری نهاد مرمت یاور، چهار نقش تنها مناره بازمانده از مدرسه گوهرشاد را بازسازی گرافیکی کرد و در نظر داریم در آینده به صورت پوستر آن‌ها را منتشر کنیم. جز این، مؤسسه پوستر کتیبه حسن خان شاملو در دیواره مزار خواجه عبدالله انصاری و کتیبه سلطانعلی مشهدی در تخت شهزادگان تیموری در صحن مزار خواجه را بازآفرینی گرافیکی کرده است.

انتشار کتاب

در دو سال گذشته مؤسسه پژوهشی بایسنغر موفق به انتشار سه اثر در حوزه‌های تاریخ و ادبیات معاصر هرات شده است. در سال ۱۳۹۶ نخستین اثر چاپی مؤسسه، روح دانا (یادنامه علامه صلاح‌الدین سلجوقی) به کوشش نصرالدین سلجوقی و با ویراستاری علمی دکتر خلیل‌الله افضل‌ی منتشر شد.

در شهریور/سنبله ۱۳۹۷ دو کتاب چریک‌های سربرهنه (پژوهشی در کارنامه جبهات شهید حفیظ‌الله افضل‌ی) و سال‌های سرخ هری (مقالاتی در تاریخ جهاد هرات) به کوشش دکتر خلیل‌الله افضل‌ی منتشر شد. کتاب چریک‌های سربرهنه در ۱۲۰ صفحه قطع رقعی به بررسی کارنامه نظامی، سیاسی و فرهنگی جبهات شهید حفیظ‌الله افضل‌ی بین سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۱ خورشیدی پرداخته است. این اثر از این حیث که یکی از جریان‌های نظامی مطرح در دوره مورد بحث را به معرفی و بررسی گرفته، ارزشمند است.

«سال‌های سرخ هری» مجموعه مقالات و یادداشت‌های وقایع هرات بین سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۱ خورشیدی است. «کمربندهای امنیتی هرات، اهداف و دستاوردها»، «ویژگی‌های رهبری استراتژیک در شخصیت صفی‌الله افضل‌ی»، «رزمندگان غوریان»، «کمیت‌های حزبی ولایتی، تشکیلات و وظایف»، «آخرین نبرد مجاهدین با دولت دکتر نجیب‌الله»، «روایتی از

حماسه‌سازی مردم هرات در ۲۴ حوت ۱۳۵۷»، «وضعیت فرهنگی هرات در دوره حاکمیت جمهوری دموکراتیک افغانستان»، «نقش زنان در فرهنگ، جنگ و سیاست هرات بین سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۱» و «بررسی وضعیت ابنیه تاریخی هرات در سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۱» از مقالات این مجموعه است. بخش دوم کتاب حاوی سه پیوست است که به ترتیب به روزشمار حوادث سیاسی، نظامی، فرهنگی و جهادی هرات، مقامات حکومتی هرات و فهرست گروه‌های مجاهدین و ملیشای هرات پرداخته شده است. سه مقاله اخیر بخش نخست و بخش دوم کتاب را خلیل‌الله افضل‌ی نوشته است. در جلسه رونمایی این دو کتاب که در تالار کنفرانس‌های مؤسسه برگزار شد، عبدالرئوف مخلص و فضل‌الرحمن فقیهی اساتید دانشگاه هرات به نقد و ارزیابی این دو اثر پرداختند.

مؤسسه پژوهشی بایسنغر در سال گذشته و روان با دیگر نهادهای نشراتی و فرهنگی نیز هم‌کاری کرده است که از آن جمله ویراستاری و آماده‌سازی دو کتاب برای بنیاد خیریه داکتر محمدعثمان نورزایی با عنوان‌های در ژرفای تنهایی (داستان) نوشته محبوبه تیموری و مجموعه مقالات منشی عبدالکریم احراری است. کوسویه در گذر تاریخ نوشته حمیدالله کامگار، هری‌رود، مروری بر حوضه آبریز نوشته سید علی حسینی، مرد مردستان (مجموعه نوشته‌ها و یادداشت‌هایی در باره مولانا نجیبی کروخی) از دیگر آثار است که مؤسسه پژوهشی بایسنغر در به‌سازی و تقویت آن‌ها سهمی هر چند کوچک داشته است.

برخی آثار در دست انتشار

- شناس‌نامه جامی از علی اصغر بشیر هروی به کوشش خلیل‌الله افضل‌ی
- هرات در دوره صفویان از دکتر جلال‌الدین صدیقی
- بررسی و تحلیل روش تاریخ‌نگاری عبدالحی حبیبی از سید مهدی سعیدی
- چهارایماق با ترجمه عبدالعظیم صدیقی
- بازی‌های محلی هرات از امان‌الله نطقی افضل‌ی به کوشش دکتر محمدالله افضل‌ی
- خونابه از محمدعلم غواص با ویراستاری خلیل‌الله افضل‌ی
- فهرست مقالات مجلات ادبی هرات به کوشش عبدالغفور سنگانی
- ملوک کرت هرات از علی محمد زهما به کوشش رضا جاویدان
- چهل شاعر معاصر هرات از عبدالسلام دوزاد کهدستانی

نشست‌های علمی

در سال گذشته چندین جلسه در مؤسسه پیرامون توسعه شهری در هرات (امید رحمانی) چگونگی مرمت ایوان برناباد (نصیراحمد یاور)، نشست‌های مثنوی‌خوانی (شعیب بهراد) و ... برگزار شد. در نظر داریم این برنامه‌ها را در سال‌های پیش رو تقویت و گسترش بخشیم.

استفاده از کتاب‌خانه و مراجعه پژوهشگران

کتاب‌خانه مؤسسه پژوهشی بایسنغر از سال گذشته در اختیار پژوهشگران و دانشجویان قرار دارد. این کتاب‌خانه که هر روز جز ایام تعطیل از هشت صبح تا ۵ بعد از ظهر به روی استفاده‌کنندگان باز است با در اختیار داشتن منابع معتبر دینی، تاریخی، ادبی، تصوفی و ... جزو کتاب‌خانه‌های برتر هرات است.

در سال گذشته شماری از فرهنگیان و فرهنگ‌دوستان تعدادی کتاب به کتاب‌خانه مؤسسه پژوهشی بایسنغر اهدا نمودند که سبب غنای بیش‌تر این کتاب‌خانه شده است.

دکتر محمدالله افضلی معاون سفارت افغانستان در ترکمنستان ۸۱۳ جلد کتاب ادبی، تاریخی و سیاسی، آقای عبدالکبیر صالحی و همسرشان خانم سحر رحمتی ۱۸۰ عنوان کتاب (بالغ بر ۲۳۰ جلد) دینی، فلسفی و حقوقی، دکتر عارف نوشاهی مسئول اداره معارف نوشاهی در پاکستان ۱۲۶ جلد کتاب ادبی، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان ۷۸ جلد از انتشارات خود و یک دوره کامل از نشریه دانش، مطیع‌الله افضلی ۱۲۰ جلد، حاجی محمد احمدی مسئول بنگاه نشر و پخش امام غزالی ۱۵ جلد، حاجی منصورالحق منصوروری ۵ جلد، حاجی عبدالله ایوبی شمار زیادی مجلات جهادی، عبدالاحد شفیق فقیری استاد شرعیات دانشگاه هرات ۵۰ شماره از مجلات دینی و جهادی، احمد مروی ۳ جلد، روح‌الامین امینی و انتشارات آن ۳ جلد، استاد احمدضیا رفعت پنج شماره نخست مجله اورنگ هشتم، علی آرگون چنار و آژانس کمک و همکاری ترکیه (تیکا) ۳ جلد، دکتر داوود مرادیان و انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان ۴ جلد، جاوید ضرغام و مؤسسه فرهنگی - پژوهشی آرتاکوانا یک جلد و نویسندگانی چون دکتر عبدالغفور آرزو سفیر پیشین افغانستان در تاجیکستان یک دوره از کلیه آثار خود، میر محمدیعقوب مشعوف، سید مسعود حسینی استاد دانشگاه هرات، داکتر حسن فرید، نصرالدین سلجوقی، حمیدالله کامگار و غلام‌حیدر اسیر هروی آخرین آثار و تألیفات خود را به کتاب‌خانه مؤسسه اهدا کردند که از ایشان سپاس‌گزاری می‌شود.

